



Borghemeesteren ende Raedt in Groeningen doen te weten allen den gheenen soo desen sullen lesen ofte hooren lesen, saluyt. Alsoo wy verstaen hebben dat de Mennoniten sulden gehouden hebben, ende noch onderstaen te holden op diverse plaetsen in dese stadt, ende der selver jurisdicten vergaderinghen ende conventiculen ...

<https://hdl.handle.net/1874/19294>



Orghemeesteren ende Raedt in Groeningen doen

te weten / allen den gheenen soo desen sullen lesen ofte hoozen lesen / Saluyt. Alsoo wy verstaen hebben dat de Hennoniten sulden gehouden hebben / ende noch onderstaen te holden op diverse plaetsen in dese Stadt / ende der selver Jurisdiction Vergaderinghen ende Conventiculen / omme daerinne haer dwalende Opinten onder de goede Borgeren ende Ingeletenen voort te planten; Ende nu onlanghs haer hebben verdriftet eene uytscyrybinge te doen / ende solemnele Vergaderinge aen te stellen / daer toe door uyt-gelondene Boden ende Brieven geroepen niet alleene Luyden in dese Provintie van Stadt ende Lande woonachtigh : maer oock van Oosten ende Westen uyt der

Nabuyz- Landen ende Provintien in groote ghetalle van haere ghesintheyt by een doen komen / om over eenige poincten (by eener Jan Luils / in sijn levent ghemoveert ende op de bane gebracht / ende na desselvs doodt by Wcke Walles / woonende tot Noordbroeck / ghedreven) niet malkander in conferentie te komen / ende na haer voorgebent uyt de Schriftuere te bewijzen. Welcke poincten door onsekerere geruchten een tijdt langh onder de gemeene Man zijn omme geloopt ende gestroyet worden / ende by Ons in den eersten ongelooffelijck gehouden : Haer naerder onderloeck latende doen / hebben Wy vernomen ende zijn in ghewisse erbarentheyt gekomen / dat Wcke Walles niet alleen in dese Vergaderinge presiderende / maer oock met groote behermentie ende stouticheydt drijvende heeft geleert. 1. Dat de Verrader Judas in 't verraden ende overleveren van den Salichmaker Jesu Christo hebbe wel gedaen, sulcks dat hy ter oorlake van dien niet en kan worden getrocken tot den eeuwigen dood, maer dat hy door Gods bloedt zy versoenet, ofte (soo hy selven oock spreeckt) door Christi bloedt verlosset ende salich geworden. 2. Dat de Hooghe-Priesteren ende Schift-geleerden desgelijcken in 't overleveren van den Heere Christo wel hebben gedaen, ende sulcke sonde niet begaen die haer ter verdoemenisse heeft gebracht. 3. Dat de beyde Moordenaers, soo met Christo gekruysiget zyn, door Christi bloedt verlosset, als mede door de lichamelijcke straffe even salich geworden zijn. 4. Dat hy, dese ende meer andere schadelijcke ende schandelijcke poincten dryvende, heeft de Luyden, in dat vergaderde geselschap mede comparerende ende de waerheyt van sijne Leere onderloeckende, durven toefeggen, dat sy daer door den heyligen Geest tegen-spraken, daer op oock hy ende sijne geselschap voort een Iurjen Toemas, als eenen Lasteraer des H. Geests gebannen. Welcke maniere van procederen in 't voorstellen ende drijven van sulcke lasterlijcke leer-poincten Ons zijn gebleeken door Wcke Walles mondelijcke behentemissen / schriftelijcke onderzocheninghen / ende Originele acte van hare Vergaderinge by 18 Manne-handen bevestiget / strydende de voorszreven poincten tegen Godt ende syn Heylige Woordt / ende tegens het geboelen van de gansche lieve Christenheyt / oordeelende daerom dese Opinten te zijn schadelijck in Godes Kercke / ende in eene goede Politie / onnestootende alle regulen van de Christelijcke Leere ende Godtsalich levent / daer door deuren ende vensteren tot alle sonden worden open ghedaen. Op dat dan dese schadelijcke ende schandelijcke leeringhen niet moghen onder een deck-mantel van schijn-heylicheydt ende ghebeynsde bromicheyt by goede ende eeboudige Luyden door dubbelsinnighe loose ende leydighe woorden / door het drouwen van haren Ban / door verbiedinge van neeringhe ende commercien / ende door scheydinge van Echte luyden ende naeste bloed-vrienden / alles met schendinghen ende misbruyck van Godes heylige Naem / worden voort gheplantet; hebben Wy noodich gheacht Amptl-halven daerinne te versien / sulcx doende mits desen. Verbieden alle Hennoniten / onder de name van Wcke Walles schulende / ofte dese grondelijcke opinten toestemmende / dat sy niet sullen vermogen eenige Vergaderingen / by-eenkomsten ofte Conventiculen / 'tzy by dage ofte nachten / op wat plaets het oock mach wesen / holden / ende aldaer compareren / om haere dwalende leere te leeren / ende in wat manier het mach wesen voort-planten / op pene dat allede gene soo contrary doende worden bevonden / sullen breken ende tot een amende moeten betalen elck 50 / re bewooner van 't Huys / Schuyze / of Plaetse 300 / als oock die Hermaner of Leeraer 300 guldens / half voor den Richter / half voor den Aenbringer / datelijck de delinquenten sonder figure van proces af te nemen. Bevelen wel ernstelijcken Onsen Drost / Amptmannen / Richteren / Schulten ende andere Officiern in dese Stadt ofte der selver Jurisdiction, dese Onse Ordonnantie te onderhouden ende te doen onderhouden. Aldus gedaen binnen Groeningen den 8 Aprilis

1637.



Te Ordonnantie der H. Heeren voorsz.

D. I. Birza. Secret.